Robotnicy rolni

Z GENERALNEGO GUBERNATORSTWA

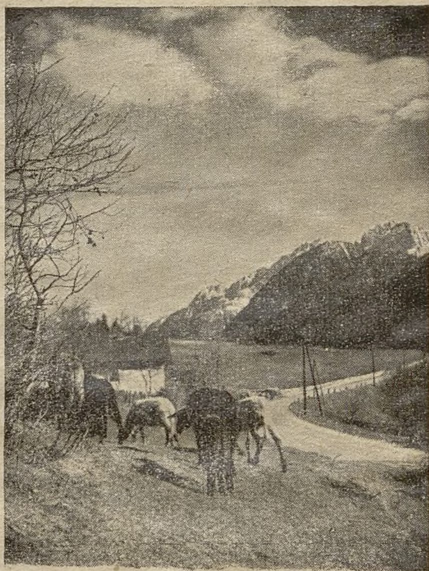
Z radością rozpoczynają chłopcy i dziewczęta podróż, wiedzą bowiem z listów i opowiadań swoich znajomych i krewnych, że jadą do pięknego kraju, gdzie im będzie dobrze.

wyjeżdżają do Niemiec

Krajobraz i dwory

W Alpach na południu Niemiec zagrody górali położone są na stokach górskich. . . . . .

Gdy szczyty górskie pokryte są jeszcze śniegiem — w dolinach, w ciepłym słońcu wiosennym pasie się już bydło. . . . . . .

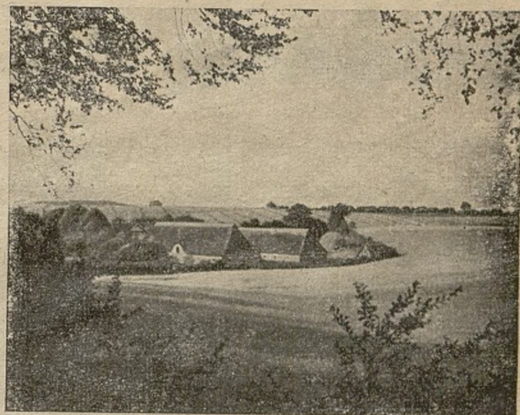
Na południowym zachodzie Niemiec, w Schwarzwaldzie, stoją piękne zagrody chłopów schwarzwaldzkich u stóp gór, pokrytych lasami świerkowymi . . . .

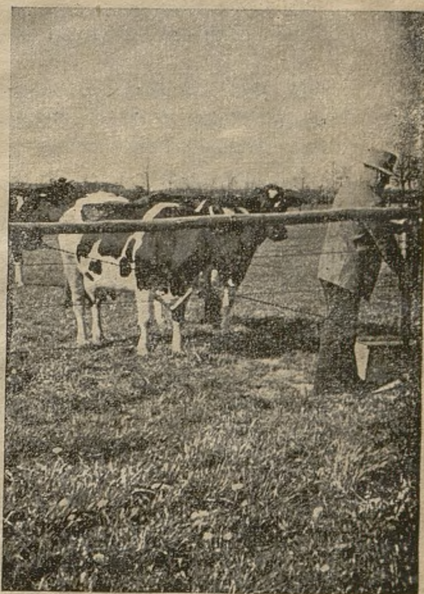
W środkowych Niemczech góry są niższe. Chłopi mieszkają tu grupami albo razem po wsiach.

włościańskie Niemiec

Nad wybrzeżem Morza Północnego i Bałtyku zagrody chłopskie wrzynają się głęboko w krajobraz szlezwig-holsztyński. - - -

Na północy Niemiec potężne dęby otaczają wyjątkowo piękne dachy domów chłopskich. - - -

Hodowla bydła stoi na wysokim poziomie. Krowy o wydajności 40 litrów mleka dziennie nie są rzadkością. - - - - - -

Robotnicy rolni

Głęboka orka przy pomocy silnych koni przygotowuje grunt dla zasiewu. Nowoczesne pługi same wrzynają się głęboko w ziemię a kierowca zaprzęgu prowadzi tylko konie i obraca pług. . .

W wielkich gospodarstwach wygodniej jest wyjechać w pole na wozie . . . .

Koń jest wiernym pomocnikiem na roli. Robotnik rolny pielęgnuje go starannie i dumny jest ze swego zaprzęgu. . . . . .

Z rana zaprzęgi opuszczają dwór i wyjeżdżają w pole. . . . .

przy pracy - - -

Obok konia znalazł już w wielu gospodarstwach zastosowanie traktor, który zaoszczędza człowiekowi i zwierzęciu cięższej pracy.

Na wiosnę wypielacz pieli zasiewy, aby rozpulchnić ziemię i wytępić chwasty. - - - -

Szybko nadchodzi czas zbiorów. Żniwiarka zżyna zboże i wiąże je jednocześnie w snopy. - - -

Kłosy bogate w ziarno — wynagradzają sowicie pracę rolnika.

Podwieczorek. W ogólności jada się w Niemczech 5 razy dziennie a to: śniadanie, drugie śniadanie, obiad, podwieczorek i kolację. Wyżywienie jest wszędzie dobre i obfite. - - - - - - - - -

Dziewczęta pracują przedewszystkiem w domu, na podwórzu i w ogrodzie. Znać po krowach na tym zdjęciu, że dają dużo mleka.

Niedługo można cieszyć się tłustymi prosiętami – idą one wkrótce do rzeźni. - - -

Wspólne wycieczki w okolice dają robotnikom miłe odprężenie i wypoczynek. Ze świeżymi siłami gotowi są rozpocząć pracę w następnym tygodniu. - - - - - -

Dumą kobiety jest ogród, który dostarcza owoców i jarzyn do kuchni. - - - - - - - - - - -

Dni niedzielne i świąteczne są wolne od pracy. Robotnicy sąsiadujących dworów spotykają się wtedy dla pogawędki i dzielą się wrażeniami z ubiegłego tygodnia.

Wskazówki

dla robotników i robotnic wyjeżdżających do Rzeszy z Generalnego Gubernatorstwa

1. Robotnicy rolni z Generalnego Gubernatorstwa zatrudniani są w Rzeszy na podstawie stosunku pracy, który zabezpiecza im prawo do płacy i do uregulowanych warunków życia.
2. Wynagrodzenie jest ustalone w specjalnej taryfie, która zależna jest od wieku i rodzaju pracy a na poszczególnych terenach Rzeszy wykazuje nieznaczne różnice. Urzędy Pracy w Generalnym Gubernatorstwie i ich zamiejscowe oddziały udzielają wszelkich informacji co do należnej płacy.
3. Płaca jest w ten sposób ustalona, by oprócz pokrycia niezbędnych mniejszych wydatków można było przesyłać rodzinie miesięcznie pewną sumę.
4. W zasadzie werbuje się w bieżącym roku do prac rolnych w Rzeszy robotników i robotnice stanu wolnego jakoteż bezdzietne małżeństwa. W ograniczonej mierze mogą jechać do Niemiec również całe rodziny, jeżeli dzieci nie podlegają obowiązkowi szkolnemu. Jeżeli robotnicy rolni utrzymują częściowo swoich rodziców lub innych bliskich krewnych w Generalnym Gubernatorstwie a przekazy pieniężne z zarobków nie wystarczają na to utrzymanie, natenczas krewni otrzymają specjalną zapomogę.
5. Odpowiednio do unormowanych stosunków niemieckiego gospodarstwa rolnego i jego wielkich zasobów i zbiorów, wyżywienie i pomieszczenie robotników rolnych jest dobre i obfite, o czym szczególnie wspominają listy robotników z Rzeszy i opowiadania urlopników.
6. Urzędy Pracy w Rzeszy pomagają robotnikom rolnym we wszystkich sprawach, udzielają im wyjaśnień co do przekazywania zarobków itp. Do Urzędu Pracy można również wnosić zażalenia i prośby, dotyczące miejsca pracy. W razie potrzeby ułatwia on też porozumienie się z krewnymi w domu.
7. Koszty podróży ponosi Urząd Pracy. Przed odjazdem bada lekarz każdego robotnika rolnego na jego zdolność do pracy. Kto umyślnie zataja przy badaniu swoją chorobę, zwłaszcza zakaźną, szkodzi sobie i innym. Oprócz tego robotnicy rolni i ich odzienie i pakunki podlegają przed odjazdem dezynfekcji ze względów sanitarnych, a więc także we własnym interesie robotników. Środki żywności, któreby mogły ulec zepsuciu przy dezynfekcji, należy zapakować oddzielnie od ubrań.
8. Ubranie robocze, bieliznę i obuwie należy zabrać ze sobą w wystarczającej ilości. Na kartki ubraniowe, które otrzymują robotnicy rolni w Rzeszy, nabycie jest możliwe tylko w ograniczonej mierze.
9. Tytułem odszkodowania za zabrane z domu odzienie, otrzyma każdy wyjeżdżający do Rzeszy 54.– złotych. Suma ta będzie natychmiast przekazana z punktu zbornego na życzenie robotnika albo jego krewnym w domu albo na konto robotnika w kasie oszczędności w rodzinnym miejscu. Tu będzie mógł robotnik swobodnie rozporządzać sumą tą w czasie swego urlopu albo po ostatecznym powrocie z Rzeszy. Na utrzymanie w czasie podróży do punktu zbornego należy zabrać zapas żywności na 2 dni.
10. **Zgłoszenia do pracy rolnej w Niemczech należy uskuteczniać jaknajszybciej w Urzędzie Pracy lub oddziałach zamiejscowych. Zgłoszenia takie przyjmują również naczelnicy gmin i oni też udzielają informacji, gdzie znajduje się najbliższy punkt werbunkowy Urzędu Pracy.**